

YAKIN DOĐU ÜNİVERSİTESİ

ATATÜRK EĞİTİM FAKÜLTESİ

DOÇ.DR. ZEHRA ALTINAY

SINIF YONETİMİ

Bu derste,

- Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi
- Sınıfta istenmeyen davranışların değiştirilmesi

konuları ele alacağız.

İstenmeyen Davranış

- ❑ Sınıf düzeninin kurulması ve sürdürülmesi sınıf yönetiminin ana alanıdır.
 - ❑ Öğretmenin görevi, sınıf düzenini sağlamak ve böylece sınıfı davranış değişikliği için uygun ortamı hazır hale getirmektir.
 - ❑ Eğitsel çabaları engelleyen her türlü davranışa istenmeyen davranış adı verilir. Bu davranışlar, sınıfta disiplini bozar.
-

Sınıf Yönetiminin İşlevleri

- ❑ Demokratik bir sınıf ortamı oluşturmak
 - ❑ Beklenen davranışları pekiştirmek
 - ❑ Düzenli bir öğrenme ortamı oluşturmak
 - ❑ Öğretime ayrılan zamanı verimli kullanmak
-

a. Sınıf ortamındaki öğrenme engellerini en aza indirmesi

b. Öğretim zamanını uygun kullanması

c. Öğretme-öğrenme sürecine öğrencilerin katılımını sağlaması

İstenmeyen davranışın istendik davranışa dönüşmesinde etkili faktörler

- Sınıf içi iletişim
 - Oturma düzeni
 - Zaman
 - Ders içeriği ve etkinlikler
 - Disiplin ve kurallar
 - Öğretmen rolü
 - Sınıf organizasyonu
-

Öğretmen rol ve görevleri

- ❑ Sabırlı olmak
 - ❑ Hoşgörülü olmak
 - ❑ Sorunu anlamak
 - ❑ Yönetici ve lider
 - ❑ Olumsuz pekiştirmeden çok, olumlu pekiştirmeleri kullanmak
 - ❑ Öğretimi engelleyici faktörleri ortadan kaldırmak
-

Öğretim niteliğini düşüren faktörler

- Fiziksel koşullar
 - Öğretmen tutumu
 - Dersin niteliği ve uygulanışı
 - Sınıf içi iletişimin akışı
-

İstenmeyen davranış kaynakları

- İstenmeyen davranışların oluşmasına sebep olan birtakım yaşanmışlıklar vardır.
 - Bir davranışın oluşumuna birden çok faktör sebep olduğu gibi davranış kaynaklarının bilinmesi ve önlemler alınması gerekmektedir.
-

Sınıf İçinde İstenmeyen Davranışlar

İstenmeyen Davranış Kaynakları

Okula ve öğrenmeye karşı ilgi ve isteğinin düşük olması

Bireysel gereksinimlerin karşılanamaması

Okul dışındaki yaşantı çevresi

Taklit ve özentisi

Arkadaş çevresi

Bireysel özellikler

Öğretmenin alan ve meslek bilgisi ile kişilik özellikleri

Geçmiş yaşantılar

Ailenin kültürel özellikleri

Öğretim programı ve planlarının niteliği

Sınıfın fiziksel düzeni

Gelişim özellikleri

İstenmeyen Davranış Örnekleri

Dersi dinlememe

Arkadaşlarının çalışmasını engelleme

Kırıcı ve küfürlü konuşma

Arkadaşlarına ve öğretmenine kaba ve saygısız davranma

Sağlığı bozucu alışkanlıklara sahip olma

Okula geç kalma

Sorumluluklarını yerine getirmeme

Okula ve eşyalara zarar verme

Temizlik ve görgü kurallarına uymama

Derste sıkılma

Başkalarını rahatsız etme

Dikkatini toplayamama

Sınıf içinde istenmeyen davranışların önlenmesi

- Sınıfta istenmeyen davranışlara sebep sınıf içi ve sınıf dışı etkenler olabilir.
 - Sınıf içi etkenler, öğretmen, öğrenci ve fiziksel koşullar kaynaklı olabilir.
 - Sınıf dışı etkenler ise, aile, okul, çevre olarak gruplandırılabilir.
-

□ Sınıf yönetimi kapsamında istenmeyen davranışların önlenmesi için birtakım stratejiler uygulanabilir.

□ Bunlar:

- Ders dışı etkinliklerin artırılması
 - Öğrencilere sorumluluk verilmesi
 - Okul-aile işbirliğinin artırılması
 - Öğrencilerin derse katılımı ve motivasyonunun artırılması
-

-
- Açık, anlaşılır kuralların belirlenmesi
 - Araç, gereç ve yöntem seçiminde farklılık yapılması
 - Rehberlik hizmetlerinin etkili yapılması
 - Okul yönetimi ve öğretmenlerin her koşulda demokratik davranması
 - Öğretim programında öğrencilerin özelliklerinin dikkate alınması
-

-
- İstenmeyen davranışların önlenmesi için istenen davranışlara vurgu yaparak kullanılan stratejiler vardır.

İsteneen davranış istenmeyen davranışın önlenmesinde en temel kaynaktır.

Strateji 1: İsteneni Çağrıştırıcı Davranmak

Öğrenciye
istenen
davranışın
ne olduğu ile
ilgili mesaj
vermek

- Konuşmak isteyenler parmak kaldırarak söz almalı
-

Strateji 2: İstenen Davranışa İnandırmak

Öğretmenin istenmeyen bir davranış karşısında ikna edici, inandırıcı konuşması

- İzin almadan konuşmanız beni üzüyor
-

Strateji 3: İstenen Davranışı Güçlendirmek

Öğretmenin istenmeyen davranış sergileyenlerin istenen davranış yaptıklarında onlara yönelmesi

- Öğrenciyi destekleyen, cesaret veren uyarıcıların kullanılması
-

Strateji 4: İstenen Davranışı Kolaylaştırmak

İstenen davranışın oluşacağı ortamlar yaratmak

- Öğrencinin sürece katılımın olacağı ve söz alarak konuşacağı ortam yaratmalı (Derste soru cevap ve tartışma yöntemi)
-

Sınıf içinde İstenmeyen Davranışların Değiştirilmesi

- Sınıf dinamik, sosyal bir ortamdır.
 - Sınıfta her ne kadar da plan ve program çerçevesinde yürütölen etkinlikler olsa da istenmeyen davranışların da gözlemlenmesi doğaldır.
 - Sosyal ve psikolojik etkenler öğrenci davranışlarında değişikliklere neden olur.
-

-
- Farklı geçmiş yaşantılar
 - Farklı ilgi ve yetenekler

öğretim faaliyetleri sırasında istenmeyen davranışların oluşumuna sebep olur.

-
- Bu noktada, öğretmenler tecrübe ve deneyimlerini de dikkate alarak istenmeyen davranış karşısında empatik bir tavır sergilemelidirler.
 - Çözüm getirmeyen müdahaleler sorunun büyümesine sebep olabilir.
-

-
- İstenmeyen davranışların değiştirilmesi sürecinde, öğrenciye istenmeyen davranışın, bunun nedenini ve istenen davranışın ne olduğunun açıkça ifade edilmesi gerekir.
 - Öğretmen, istenmeyen davranışın kaynağını, sıklığını, şiddetini ve öğrencinin gelişim düzeyini temel alarak bir çözüm yolu geliştirmelidir.

Strateji 1: Sorunu Anlamak

Sorunun ne olduğunun en iyi ve en doğru Őekilde anlaşılması çözüml için yapıcı bir koşul oluşturur.

Davranışı anlamak, gelecekte yapılabilecek istenmeyen davranışları da kestirebilmek açısından çok önemlidir.

Strateji 2: Görmezden Gelmek

- Anlık oluşan davranışların gelip geçiciliği dikkate alınarak görmezden gelinebilir.
 - Görmezden gelinen davranış kesinlikle pekiştirilmemelidir.
 - Görmezden gelinen davranış tekrar edilirse bir kez daha görmezden gelinmesi sorunlara yol açabilir.
-

Strateji 3: Uyarmak

Öğrenciye istenmeyen davranışın kabul edilemez olduğu hissettirilmelidir.

Strateji 4: Derste Deęişiklik Yapmak

Dersin yöntem ve tekniklerinde değişiklik yapılması öğrencilerin dikkatini derse yoğunlaştırmalarını sağlayacaktır.

Araç-gereç seçimi ve değişikliği de etkili bir yaklaşım olabilir.

Strateji 5: Sorumluluk Vermek

Öğrencilerin dikkati toplamak, aktif katılımı sağlamak için öğrencilere sorumluluk vermek önemlidir.

Strateji 6: Öğrenciyle Konuşmak

Tüm uyarılara rağmen davranış tekrarlıyorsa veya istenmeyen davranış yapıyorsa öğrenciyle konuşmak gerekecektir.

Sorunu daha iyi anlamak, öğrenciye doğru ve yanlışı açıklamak için konuşmada fayda olacaktır.

Strateji 7: Okul Yönetimi, Aile ve Rehber Uzmanla İşbirliği

Bazı sorunlar ve sorunlu davranışlar öğretmenin tek başına üstesinden gelebileceği nitelikte olamayabilir.

Bu durumda öğretmen, öğrenci için okul yönetimi, aile ve rehber öğretmenin desteğine başvurmalıdır.

Strateji 8: Ceza Vermek

Gösterilmesi gereken en son tepki ceza vermektir.

Ceza, istenmeyen davranışı yeniden gerçekleştirmemek için verilmeli, öğrenci kendisine verilen cezanın neden verildiğini bilmelidir.

-
- Etkili bir sınıf yönetiminde cezanın yeri olmamalıdır.
 - Ceza verilirken sorunun ortadan kalkacağı düşünülürken, birçok sorunun da beraberinde oluşacağı da unutulmamalıdır.
-

Bu derste,

- Sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi
- Sınıfta istenmeyen davranışların değiştirilmesi

konuları ele aldık.
